

Nemški delegat zapustil Ligo—Za varnost Hooverja se boje

NEMČIJA SE ODLOČILA, DA V NAPREJ BOJKOTIRA ZASEDANJE LIGE NARODOV. — NEMŠKI DELEGAT ODPOTOVAL DOMOV. — LIGA OČIVIDNO NAME-NOMA ODLAŠALA Z REŠITVIJO NEMŠKE ZAHTEVE

Zeneva, Švica. — Nemčija se je odprto postavila po robu celemu svetu, v prvi vrsti pa Franciji in Angliji. Na konferenci Lige narodov niso njeni zahtevi po enakopravnosti v orožju posvetili tolike pozornosti, kakor je pričakovala, in, da pokaže svojo nevoljo in u žaljenost, je po v četrtek poklicala domov svojega delegata, barona Neuratha, nemškega zunanjega ministra.

Nemški delegat na konferenci je zahteval, da pride ena prvih točk na programu v razmotrivanju zahteva Nemčije, češ, da je odločitve glede te zadeve odvisno, ali se bo Nemčija še v naprej udeleževala zasedanj ali ne. Kakor namenoma pa je bil program konference sestavljen tako, da se je imela rešiti cela vrsta drugih vprašanj najprej, in kot ena zadnjih točk je bila določena nemška zahteva. Poleg tega so Nemci hoteli, naj bi Francija stopila z njimi v direktno pogajanja, a to njih željo je francoski min. predsednik Herriot enostavno ignoriral.

Nemce je končno minila potrpežljivost in, da pokažejo, da resno mislijo s svojo zahtevo, so se odločili, da bojkotirajo celo konferenco, in tako se je Neurath odpravil domov, da tam počaka, kaj bo konferenca odločila glede Nemčije. Če bo ta priznala Nemčiji enakopravnost v orožju, bo dobro, ako ne, se bo Nemčija kljub temu odprto oboroževala. Tako se vsaj trdi.

Ce se bo pa ta trditve tudi uresničila, je v prvi vrsti odvisno od volitev v Nemčiji, ki se bodo vršile 6. novembra. Kanceler Papen gotovo ne bo neposredno pred volitvami napravil tako važnega koraka. Gotovo pa je, da je Neurath odhod zelo poglobil prepad med Nemčijo in Francijo in morebiti tudi Anglijo. Očividno je, da se "neoborožena" Nemčija čuti na nekak način zelo močno, da se upa kljubovati na tako očiten način tem državam. — Morebiti je pa le resnična domneva Francije, da je Nemčija na skrivaj močno oborožena.

ENA INSULLOVH TAJNIH MAHINACIJ

Chicago, Ill. — Državni pravnik Swanson je v sredo skozi pet ur zasliševal M. E. Sampella, bivšega predsednika enega Insullovih podjetij, Middle West Utility. Pri tem zasliševanju je med drugim zvedela javnost, da je Sampell v novembru lansk. leta vzel iz blagajne podjetja \$400,000 v prednostnih delnicah, ki ga je pokrtil svoj osebni dolg, ki ga je imel v neki banki. Dolg pa je znašal nad \$500,000. Ker je banka grozila, da bo delnice prodala, ako ne pokrije še ostalega dolga, je z vednostjo Insulla vzel podjetju še nadaljnjih \$90,000, češ, da bi podjetje napravilo na javnost slab vtis, ako bi bilo naenkrat vrženih na trg za pol milijona dolarjev njega delnic, kar je banka grozila, da bo storila.

HOOVERJA VARUJEJO

Za Hooverjevo potovanje v Des Moines, Ia., ukrenjene najstrožje varnostne odredbe. — Vlak bo zastražen.

Washington, D. C. — Predsednik Hoover se pripravlja za svoj kampanjski govor, ki ga bo imel prihodnji torek v osrednjem zapadu, in sicer v mestu Des Moines, Iowa. Kakor pa kaže, se precej zaveda, da ne bo prišel v te kraje kot prijatelj med prijatelje, marveč, da nasprotno v teh krajih niti njegovo življenje ne bo prav varno, in je bila zato ukrenjena cela vrsta varnostnih ukrepov, da se na potovanju tja in nazaj predsedniku kaj ne pripeti.

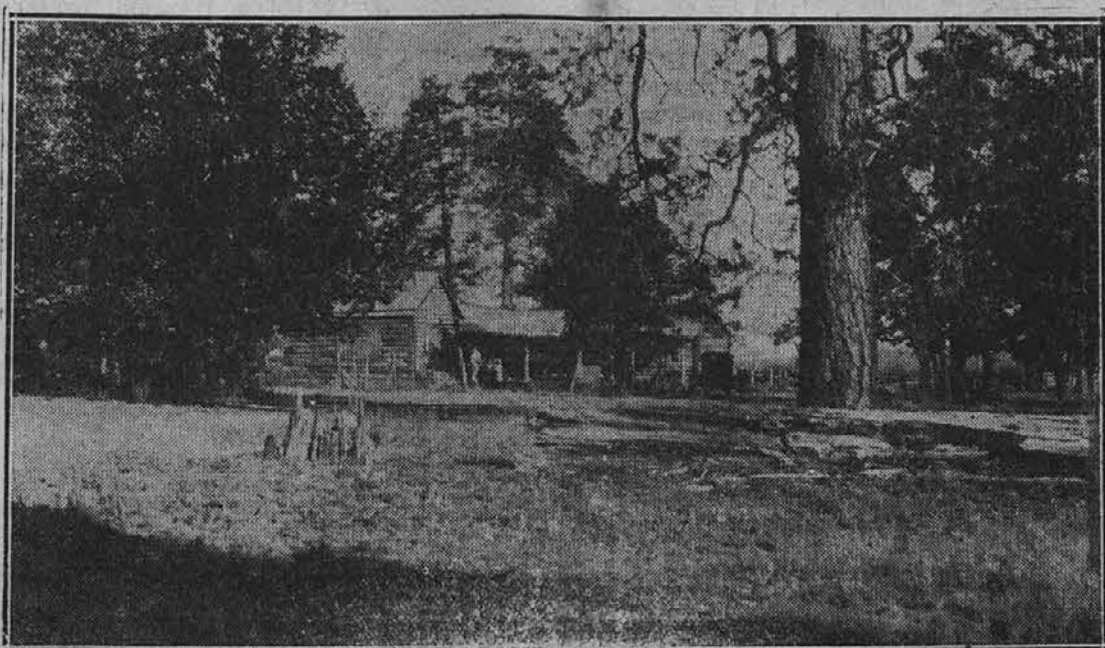
V prvi vrsti ne ve nihče razen najožjih Hooverjevih prijateljev, po kateri progi se bo Hoover vozil v Iowo. Izbrane so sicer železniške družbe, katerih proge bodo prišle v poštev, a proge se bodo v posameznih sekcijah sproti izbirale in napovedale. Žel. družbe, po katerih progah se bo vozil Hooverjev vlak, so dobile nalogo, da skrbno izberejo najbolj zanesljivo mostovo in da poskrbe, da bodo proge najvestnejše patrolirane. Na celi poti do Iowe bo napravil vlak le par najpotrebnejših postankov. Lokalna policija v vseh mestih, skozi katera se bo vozil Hooverjev vlak, je obveščena, da ukrene vse za popolno varnost predsednika. Nepotrebno je omeniti, da bo v mestu Des Moines v podvojeni meri poskrbljeno, da se kaj nerodnega ne pripeti. Da pa Hoover svojo življenja ne bo izpostavljaval predolgo v nevarnost, bo njegovo bivanje v Des Moines skrajno kratko. Svoj govor bo pričel par minut po svojem prihodu in odpeljal se bo nazaj domov še isti večer.

Res čudno, da pride Hoover na kampanjo med ljudi, o katerih sumi, da mu strežejo po življenju, in kako more pričakovati od teh ljudi, da ga bodo celo volili 8. novembra.

VZTRAJNA ŽENSKA — REVEN MOŽ

Chicago, Ill. — Dva detektiva sta prišla v torek zvečer na dom Th. J. Baumbaugh na 2306 W. 50th Pl. in mu na podlagi zapornega povelja, v katerem je bil obdolžen vloma, napovedala aretacijo. Tožiteljica je neka Bertha Edsterand, — Baumbaugh je nato povedal, da je ta ženska njegova ločena žena, ki ga stalno zalezuje, češ, da je ukradel svojo lastno zavarovalninsko polico. Tekom zadnjih šestih tednov ga je že štirinajstkrat dala zapreti zaradi tega. Dobiti zaporno povelje je zelo lahka stvar za njo, je dejal mož; samo malo pomežikne z očesom, na kar pridejo solze in sodnik je že preslepljen. Zdaj bo mož že petnajst dni na sodnji.

"RANCH", KI JO JE OBISKAL ROOSEVELT

Demokratski predsedniški kandidat Roosevelt je na svoji kampanjski turi po zapadu preživel enodnevni oddih v hiši, ki jo kaže gornja slika. Hiša stoji na "ranch", katera je last Mrs. Isabella Greenway.

ZOPET UPOR V MANDŽURIJI

Do zdaj zveste kitajske čete se uprle.

Šangaj, Kitajska. — Iz nove države Mandžukuo prihajajo vesti, ki delajo Japoncem resno skrb. Domnevali so, da je ves kitajski odpor udušen, kajti v deželi je vladal zadnje čase mir. V sredo pa jih je nenadoma razburila novica, da so se skoraj po vseh mestih, ki leže ob kitajski vzhodni železnici, pobunile do zdaj zveste kitajske čete in zasedle mesta. Japonski poslanik v Mančuli je naprosil svojo vlado, naj pošlje nemudno pomoč.

NEMIRNA KUBA

Havana, Kuba. — Kakor je bilo včeraj poročano, so podlegli štiri osebe kot žrtve političnih atentatov. Pozneje je umrla še peta žrtev. Poleg tega so izsledili zaroto, ki je imela cilj, raznesti na kosce predsednika Machado in celo njegovo spremstvo. Na pokopališču namreč, kjer bi imel biti pokopani umorjeni senator Bello, so našli zakopanih 200 funtov dinamitnih bomb. Napadalcu so z gotovostjo pričakovali, da bo Machado šel za pogrebom na pokopališče in tedaj bi užgali dinamit, kar bi imelo strahovit učinek.

REPUBLIKANEC PODPIRA ROOSEVELTA

McCook, Nebr. — Na povratku s svoje kampanjske ture z zapada se je Roosevelt ustavil v sredo v hiši republikanskega senatorja G. W. Norrisa. Ta "radikalni" senator je popustil svojo stranko in obljubil svojo podporo Rooseveltu. Roosevelt je protestiral proti temu, da bi se tega senatorja ožigosalo z izdajalcem stranke, češ, da tisti so pravi izdajalci, kateri se maše pri tem, ko zahtevajo, da se morajo državljani držati svoje stranke brez ozira na to, je-li stranka na pravi poti ali ne. Imel je nato Roosevelt govor; katerega je poslušalo okrog 25 tisoč oseb, po večini farmarjev iz okoliških krajev.

ŠIRITE AMER. SLOVENCE!

SMRT SLOVENSKEGA DUHOVNika

Kakor se glasi vest, ki jo je poslal Father Odilo Hajnske, je v Calumetu, Mich., umrl župnik tamkajšnje slov. cerkve sv. Jožefa, Rev. Luka Klopčič, in sicer preteklo sredo. Pokojni gospod je bil doma iz Železnikov na Gorenskem, kjer je bil rojen 4. oktobra 1880; čez par dni bi torej praznoval svoj 52. rojstni dan. V Ljubljani je študiral gimnazijo in dokončal večino bogoslovja, nakar je prišel l. 1903 v Ameriko, kjer je bil naslednje leto, 1904, posvečen v mašnika. Par dni pozneje je bil imenovan župnikom slovenske fave v Calumetu, kjer je ostal do svoje smrti. — Večni pokoj blagemu gospodu.

KRIŽEM SVETA

— Buenos Aires, Argentina. — Poslanska zbornica je v sredo sklenila, da se Argentina povrne v Ligo narodov, ki jo je zapustila pred desetimi leti. Pričakuje se, da bo tudi senat odobril sklep zbornice.

— Los Angeles, Cal. — Tukajšnje mesto je dobilo preteklo sredo svojo prvo močo od meseca maja. Obstojala je iz toče, ki je med velikim viharjem pokrila ulice mesta. Povzročila je več avtomobilskih nezdod.

— London, Anglija. — Kakor objavlja britanska admiralita, je bilo ukazano vsem angleškim vojnim ladjam, ki se lahko stavijo na razpologo v Sredozemskem morju, da odplujejo proti Grčiji na pomoč prebivalstvu, prizadetemu od zadnjega potresa.

— Kalkuta, Indija. — Dva moška, ki sta napravila atentat na A. Watsona, urednika nekega lista, a sta ga le malo ranila, sta izvršila nato samoumori s strupom.

Katoliški Slovenci oglašajo svoje prireditve v "Amerikanskem Slovincu"!

NOVO PRIJATELJSTVO

Rumunija in Rusija podpiseta nenapadalni pakt.

Moskva, Rusija. — Stari sovražnici, Rusija in Rumunija, ste zdaj končno pripravljeni, da si sežete v roke in si obljudite prijateljstvo v naprej. Kakor se namreč poroča, se bo med njima v najkrajšem času sklenil takozvani nenapadalni pakt, v katerem se boste obvezali, da "nobeno vprašanje med obema državama se ne sme reševati s silo." Ta pakt bo bržkone pospešil poljsko, kakor tudi francosko ratifikacijo enakega pakta z Rusijo.

POBEGLA LEVA POVZROČILA PANIKO

Doylestown, Pa. — Na tukajšnji letni razstavi so imeli tudi devet levov. Dva od njih sta na nekaj način ušla iz kletke in povzročila strahovito zmedo in paniko med občinstvom, katerega je bilo na mestu več sto. Pobegli zverini ste jo mahnilni naravnost na konjsko dirkališče, ljudstvo se je pa razbežalo na vse strani. Nekateri so stekli do najvišjih sedežev za gledalce, drugi so se zaprli v razne celice, tretji so pa celo zlezli na strehe. — Krotilci pa so živali kmalu zopet ujeli.

NEMČIJA ODLAŽILA PLAČILO DOLGA

Washington, D. C. — Zvezni blagajnik Mills je prejel od nemške vlade obvestilo, da ji ni mogoče plačati obroka na njen dolg Zed. državam, ki je zapadel 30. sept. To je že tretji obrok, ki ga je Nemčija odložila. Sedanji obrok znaša nekaj manj kot 8 milijonov dolarjev.

ZAŠTRUPILA OTROKA

Toronto, Ont. — Proti 28-letni Mrs. Cath. Whalen je bilo izdano zaporno povelje, ko je umrl njen sedemletni sinček, kateremu je dala zaužiti strup. Istočasno je pa tudi mati sama vzela strup in je malo upanja, da bi jo mogli rešiti. Revščina, se navaja, je vzrok temu umoru in poskušnemu samoumoru.

Iz Jugoslavije.

HUDE POSLEDICE SUŠE NA KRŠKEM POLJU — KMETU IN POLJEDELCEM BO TRDA BLIŽAJOČA SE ZIMA. — TRIGLAV JE ZOPET ZAHTEVAL SVOJO ŽRTEV. — SMRTNA KOSA. — NESREČE IN DRUGE NOVICE IZ DOMOVINE.

Položaj krških kmetov

Krško, 15. sept. — Po lanskim slabim letu je Krško polje zadela letos še hujša nesreča — suša. V tem najbednejšem delu krškega okraja, ki je od nepoznanecv označen kot rodovitni, je letos suša strašno zagospodarila. Letina je tako uničena, da ljudstvo z žalostjo in skrbmi gleda v bližajočo se zimo. — Ajda, največji up kmetovalcev in čebelarjev, posejana v največji suši, ni mogla iz zemlje, če je pa prilezla, jo je žgoče solnce že v prvih dneh posušilo. Na nekoliko močnejšem svetu je dosegla višino nekaj centimetrov in je tako zanikerna, da je ni vredno žeti. To je isto tako usoden udarec za čebelarje, kakor za kmeta. Čebelarji so že lansko zimo imeli velike izgube, ko so morali čebele hraniti, letošnja suša je te izgube še znatno povečala.

Poleg ajde so tudi drugi poljski pridelki zelo trpeli. Plemenite vrste žita, kakor pšenica in rž, sta zlasti trpeli od rje. V spodnjih delih Krškega polja na Motvicih, Jelšah, Drnovem so se pojavili na žitu številni hrošči. Sena je bilo radi suše malo, otave pa sploh nič, krompir po večini droban in črviv. Ker se je tudi koruza posušila, ne bo tudi tu nobenega pridelka in srečni so gospodarji, ki so pridelali toliko, kolikor so vsejali. Jabolk in hrušk ni nič, pa so včasih dale precej izkupička.

Največ upanja še stavi kmetje na vinograde, pa tudi to upanje se iz dneva v dan zmanjšuje, ker se vsled suše grozno jagode ne morejo dovolj razviti. — Navadno je že, da se eni nesreči rada pridruži še druga in tako je tudi tukaj. Pojavila se je bolezen pri živini. Mnogo prašičev je poginilo in so po polju nekateri hlevi popolnoma izumrli. So hiše, ki so imele tudi po 20 prašičev, a sedaj nimajo nobenega. — Po vseh teh podatkih je povsem jasno razvidno, da je položaj čebelarjev in kmetov vse prej ko zadovoljljiv.

Ljubljancan se smrtno ponesrečil

V nedeljo, 11. sept. se je med 9. in 10. uro dopoldne na severni steni Triglava primerila nesreča. Skupina štirih turistov, med katerimi je bil Josip Marinko iz Ljubljane, je plezala po omenjeni severni steni na Triglav. Nenadoma se je sprožila večja skala in Marinka, ki je bil zadnji, spodnesla več metrov globoko. Kljub temu, da so ga imeli tovariši navezanega na vrvi, je zadel hude in nevarne poškodbe. Z velikim naporom so ga spravili s stene na Kredarico in od tam so ga posebni reševalci, Lojze Rekar iz Radovne in Cvetek iz Srednje vasi, spravili v Krmo in od tam v Ljubljano v bolnico, kjer je poškodbam podlegel.

Ogromen požar

V noči od nedelje, 11. sept. na ponedeljek, je nastal v Novi Gradski v skladišču lesne industrije Našičke industrijske družbe ogromen požar, ki je ogrožal vso okolico, ker so v skladišču gorele ogromne količine nakopičenega lesa. Kako silen je moral biti ta ogenj, lahko spoznamo iz tega, da so videli strašne zublje iz daljave 50 kilometrov. — Škode je do šest milijonov.

Huda nezgoda

Iz Novega mesta poročajo, da sta se iz dve uri oddaljenih Stopič peljala na kolesu proti Novemu mestu brata peto- in sedmošolec Josip in Rihard Erjavec, sinova šolskega upravitelja v Stopičah. Ko sta privozila iz okvina, sta nedaleč zagledala kmetico, ki se je, ko je slišala signale, vsa zbegana umikala na cesti sedaj na levo, pa zopet na desno in tako na nesrečo skočila ravno pod kolo, ki jo je seveda podrlo na tla, na njo pa sta padla oba dijaka. Nesrečna žena je obležala s poskodbami na glavi in v zlomljenem desno ključnico. Eden dijakov si je pa razbil čeljust.

Smrtna kosa

V Cerkljah ob Krki je umrl Janez Dušak, star 84 let. — V Škofji Loki je umrla sestra Marjarija Romana r. Legan, uršulin-ka, stara 76 let. — V Šmartnem pri Slovenjgradcu je umrla Alojzija Krevh, žena veleposestnika.

Napad

V Kameniku pri Šmarju sta dva fanta napadla 22letnega posestnikovega sina Karla Pogeljška in mu zadala več ran z nožem. Radi smrtonosnih ran je moral Pogeljšek v celjsko bolnico.

Smrtna nesreča slovenskega letalca

V Novem Sadu se je smrtno ponesrečil letalec Oskar Rebolj iz Kranja. Pokojnik je bil star komaj 23 let in se je ponesrečil z vojaškim letalom, ki je tudi razbito.

Nevaren požar v Višnji gori

Vas Pristavica pri Dobu na Dolenjskem je doživela na praznik Malega Šmarna zelo razburljivo noč. Goreti je namreč začelo v gospodarskem poslopju največjega tamošnjega posestnika Jožeta Jerlaka, po domače pri Hladetu. Poslopje je zgorelo z vsemi pridelki vred. Škoda je velika. Kako je ogenj nastal, se ne ve, sumijo pa, da je bilo podtaknjeno.

Lepa starost

V selu Odžacih pri Kruševcu je umrla najstarejša ženska tamošnjega okraja, Kona Miloševićeva, ki je dosegla starost 105 let.

S.P.D. sv. Mohorja

Ustanovljena 31. decembra, 1921. Inkorporirana 12. oktobra, 1923.

SEDEŽ: CHICAGO, ILLINOIS

ODBOR ZA LETO 1932:

Predsednik: Leo Mladich, 1941 W. 22nd Street.
Podpredsednik: Andrew Glavach, 1910 W. 22nd St.
Tajnik: Jos. J. Kobal, 1923 W. 23rd Street, Chicago, Ill.
Blagajnik: John Gottlieb, 1845 W. 22nd Street.
Zapisnikar: Joe Oblak, m. l., 2313 So. Winchester Avenue.
Duhovni vodja: Rev. Alexander Urankar, O.F.M.
Nadzorniki: Frank Kozjek, 2118 W. 21st Pl. Theresa Chernich, 2024 Coulter St.; John Densa, 2730 Arthington St.
Porotni odbor: John Jerich, 1849 W. 22nd St.; John Falle, 1937 W. 22nd Pl.; Stefan Foys, 1907 W. 22nd St.
Družbeni zdravnik: Dr. Jos. E. Ursich, 2000 W. 22nd St.
Reditelj: Anton Zidarich, 1842 W. 22nd Place.

Uradno Glasilo: "Amerikanski Slovenec".

Družba zboruje vsako prvo nedeljo ob 1:30 popoldne v cerkveni dvorani sv. Štefana, na 22nd Place in Lincoln ulici.

Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 6 do 45 leta starosti. Pristop v družbo je samo en dolar. Družba plačuje \$7.00 na teden bolniške podpore, za kar se plačuje po 50c na mesec mesečnine. To je izvanredna ugodnost za vsakega Slovenca v Chicago. Rojaki, pristopajte v to domačo družbo!

Za vsa pojasnila glede družbe in njenega poslovanja se obrnite na družbenega tajnika ali pa predsednika.

IZ URADA SLOV. PODP. DRUŽBE SV. MOHORJA

Prihodnja redna mesečna seja se vrši v nedeljo, dne 2. oktobra, ob pol 2. uri popoldan v navadnih prostorih. Prosim, da plačate svoj asmesent že pred sejo na domu, kateremu je le moogče. Nadalje prosim, da bolniki prinesete svoja zdravniška spričevala do sobote večera, najkasneje do 6. ure, da jih potem lahko nesem k družbenemu zdravniku v potrdilo, ker brez njegovega potrdila se ne bo nobena podpora izplačala.

S sobratiskim pozdravom,

Jos. J. Kobal, tajnik, 1923 W. 23rd St.

DŽUNGLA IN NJENE SKRIVNOSTI

Večkrat čitamo o ekspedicijah raziskovalcev, ki prodirajo v si- cer nedostopne pragozde in džungle v tropskem pasu. Kako strašen napor zahteva pot skozi džunglo, si moremo šele predstavljati, če vemo, kaj vse lahko človek sreča na nevarni poti skozi pragozd. Pred kratkim se je vrnila raziskovalna ekspedici- ja iz pragozda na otoku Celebes. In poročila o zanimivo- stih, ki so jih srečali raziskovalci na svojem potu, jasno pričajo, kako nov in čudovit svet je džungla za zapadnjaka, ki po- zna le svoje lepe listnate in igla- ste gozdove.

Pragozd je pravo bojišče. Na tem bojišču se bije nektrav boj med rastlinstvom za svetlobo. Ovijalke se vzpenjajo po moč- nih deblih drugih dreves. Ko so se razrastle, popolnoma pokri- jejo drevo, tako da listje dreve- sa ne dobi več zadosti prepotreb- ne solne svetlobe. Drevo začne pešati in se posuši. Tako so si ovijalke priborile zmago in ra- stejo na suhem drevesu, ki jih še sedaj nosi. Od pragozdov jih ni več priča. Vendar temu ni polno krasot. Vendar temu ni tako. So sicer v pragozdih kras- ni metulji in lepi ptici. Vendar se vsi ti igrajo visoko nad vrho- vi dreves in zemljan, ki si le s težavo krči pot skozi zaraščeno gosto grmičje pragozda, teh ljubkih prebivalcev ne vidi. Le sem in tja zaide kak metuljček v temno gozdno goščavo, tako da človek lahko vidi, kakšno je življenje med vrhovi dreves.

Pač pa živi v mračni goščavi

neka vrsta pijavk, ki se spreha- jajo kakor gosenice po listju. Le nekaj centimetrov so dolge te živali, vendar največja, sicer ne nevarna nadloga pragozda. Ko je potovala ekspedicijska po oto- ku Celebes, so šli naprej doma- čini, ki so si sekali pot skozi goščavo. Za temi so šli razisko- valci-Evropejci, za temi pa se je vlekla še dolga vrsta nosačev. Domačini, ki so s sekirami in noži sekali ovijavke in grmovje, so le tu in tam opazili kako pi- javko. Vendar so jim noge kr- vavele. Po starem običaju so šli tudi v gozd bosi in ob trnju si je pač vsak nabral precej prask. Vendar niso krvaveli samo iz ran, ki jim jih je zadalo trnje. Rane, ki so najbolj krvavele, so povzročile te majhne gozdne pi- javke. Ni je v pragozdu tako kr- voločne živalice, kakor so te pi- javke. Dobro pripeljene na li- stih čakajo na žrtve. Prvi de- lavci, ki si sekajo pot skozi go- ščavo, imajo opravka le s tisti- mi, ki so v njihovi bližini. No- sači pa, ki gredo počasi za nji- mi, se morajo braniti že proti celi vojski teh pijavk. So nam- reč tako krvoločne, da na pre- cejšnje razdalje zavohajo živa bitja, in takoj se začne romanje v stotinah proti krvi. Iz lista na list se z neverjetno naglico vzpenjajo ti mali krvosesi, in ko pridejo v bližino človeka, posku- šajo na vse načine priti do nje- gove kože. Iz vej nad glavo pa- dajo na človeka; če se človek le za kratek trenutek dotakne zele- nega lista, na katerem sedi pi- javka, je ta že prestopila na nje-

govo obleko. Ko je pijavka na obleki, pa že najde pot do kože. Ker se zna neverjetno dobro raz- tegniti, zleze lahko skozi naj- manjšo špranjo v obleki do ko- že. Zanj špranje niti potrebne niso, saj zadoščajo najmanjše luknjice, ki jih tvorijo niti v blagu. Skozi komaj vidno luk- njico se počasi zvije pijavka skozi obleko do srajce in skozi srajco do kože. Prav tako ji za- doščajo luknjice v čevljih, skozi katere gre vrvice, s katero je čevljev zvezan. Ko pride pijavka do kože, človek niti ne opazi, da je dobil neljubega gosta. Niče- sar ne čuti človek, vendar se mu je pijavka prisesala na kožo. Prav tako ne čuti človek, ko mu pijavka razžaga kožo in ko mu začenja piti kri. Šele takrat, ko se je pijavka napihnila, kakor mehur in odpadla od kože, člo- vek zapazi, da nekaj ni v redu. Vendar ga ne opozori na to bo- lečina, pač pa kri, ki teče iz ra- ne. Te pijavke namreč izločajo neko tako tekočino, ki prepreči krvi v rani, da bi se strdila in tako zaprla kožo. Kri teče radi tega neprestano in šele polago- ma, ko je človek že precej krvav, se ustavi ta tako neprijetni tok. Domačini seveda brez usmilje- nja mesarijo med temi pijavka- mi, vendar se jih ne morejo po- popolnoma otresti. Člani ekspedi- cij se kljub temu, da so se pa- zili pred temi krvosesi, kolikor so se le mogli, vsak dan večkrat sezvali čevlje in trgali s kože pijavke, ki so se utihotapile na nogo.

Drugi tak skrit in majhen so- vražnik človeka so tako zvani termiti. Ekspedicijska se je v sredi pragozda ustavila na jasi, kjer je stalo poslopje, ki ga je pusti- la tam prejšnja ekspedicijska. Stavba je bila zgrajena iz lesa in nihče ne bi slutil, da je vsa trhla in uničena. Po deblih in otesanih hlohah je bilo pritrje- nih več temnosivih in žicam po- podobnih prog. Najprej ni nihče slutil, kaj naj pomenijo te pro- ge. Končno pa so odkrili, da so to votli in lepo pokriti rovi, ki so si jih napravili termiti, neke vrste mravlje. Po teh rovih so hodili termiti v podstropje sta- be in razjedali leseno ogrodje. Termiti grade na čudovit način. Zagrižejo se v les in izvotlijo deblo, tako da zgleda deblo ali tram popolnoma celo, vendar pa je že popolnoma razjedeno in votlo. Tudi hišica, v kateri se je nastanila ekspedicijska, je bila že vsa votla. Ko se je približala hu- da nevihta z viharjem, se je streha koč nenadoma sesedla in raziskovalci so se morali prese- liti pod šotore. Vse tramovje je bilo votlo in od vse stavbe so o- stale le še tanke trske. Razisko- valcem ni ostalo drugega kakor zgraditi novo koč, katere proti termitom seveda ni bilo moogče zavarovati. Ti majhni, a vztraj- ni sovražniki se ne dajo pregnati. In po nekaj letih bo novo ko- č doletela ista usoda kakor pr- vo.

SPOMENIK GOLOBOM

V Berlinu so postavili spome- nik golobom-pismošom, ki so poginili v zadnji svetovni vojni. — Spomenik, ki je lepo kame- nito delo, predstavlja dva voja- ka, ki sta v službi razpošiljanja golobov-pismoš. Eden voja- kov je takega goloba ravno iz- pustil, drugi pa veže drugemu golobu važno vojaško sporoči- lo, ki je seveda pisano v taki pisavi, da če nasprotnik vjame goloba-pismošo, ne bo vedel, kaj pomeni. Za ozadje spome- nika je velika skala, vrh katere počivata ravno prispela druga dva goloba.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

PLUMBARSTVO

Mi popravljamo vsa plumbarska dela. — Instaliramo kopalne, umi- valne in kuhinjske sinue, toilete, po- smerni ceni. — Račune plačujete lahko na obroke.

Thomas Higgins

PLUMBING, GAS FITTING AND SEWERAGE

2313 So. Oakley Avenue, Tel. Canal 0610. CHICAGO, ILL.

NA PREISKAVI

Senator J. J. Davis iz Penn- sylvanije, ki ga točasno "prazi- jo" na federalnem sodišču v New Yorku. Obdolžen je, da je kršil federalni loterijski zakon, ko je kot predsednik organizaci- je Moose dovolil žrebanje.

TO IN ONO

PETDNEVNI TEDEN

Pet dni dela na teden je edi- na mogočnost bodoče rekon- strukcije, proglasila je ravnate- ljica ženskega urada v Labor Department, Miss Mary Ander- son.

Izjavila je: "Krajsi delovni te- den s primernim dohodkom od dela je socialno in gospodarsko vpravičen. Posledica krajšega tedna bi bila več dela za vsako- gar, bolj redno delo za one, ki so zaposleni, boljše izdatnost de- la, več počitka za delavce in več- jo kupno silo."

Sedanja tendenca, da se delo deli med več ljudi, bi bila nekaj krasnega, da ne bi vsebovala preveliko delitev tudi zaslužka, ki je že sedaj postal pičel vsled znižanja plač in delnega dela.

Odjemati iz žepa, kjer je itak malo, da se napolnijo prazni že- pi, ne dovede do večje kupne sile, marveč do razširjenja go- spodarske slabosti mase.

Krajsi teden je zlasti pomem- ben za ženske v industriji, kaj- ti — Miss Anderson opozarja — večina žensk dela več kot 48 ur na teden. Zakoni, ki ščitijo žen- ske v nekaterih državah, ne za- dostujejo. Treba izjednačenja teh zakonov, kajti delodajalci v onih državah, kjer so strogi za- koni, niso obvarovani pred kon- kurenco delodajalcev v onih dr- žavah, kjer ni nikake zaščite.

IZ ŽIVLJENJA GRAMOFONA

Gramofon pomeni dandanes samo ob sebi umevno stvar — a bili so časi, ko so strokovnjaki tudi ta izum proglasili za "ne- mogoče". Znano je, kaj se je zko- dilo Edisonovemu zastopniku, ko je 1878. predvajal novo u- stvaritev genialnega izumitelja v francoski akademiji znanosti. Eden izmed "strokovnjakov" je skočil pokonci in ozmerjal Edi- sonovega zastopnika, češ, kako si predzne izvajati trebulja- ške trike pred akademijo! Foto- graf so izročili nato tistemu u- čenjaku za dalj časa, da ga raz- išče — a tudi potem se ni dal prepričati "kajti nemogoče je, da bi nemarna kovina posnema- la plemeniti zvok človeškega gla- su".

Se huje se je godilo novemu izumu v Rusiji. Tam so prvemu predvajalcu fonografa aparat uničili, možu so naložili visoko globo in ga za tri mesece zašili.

ČUDO NARAVE

Narava ima svoja čuda, ki jih človeški um težko pojmuje. Nedavno smo brali v listu o do sedaj znani najbolj čudoviti cvetici, o orhideji. Pa ni orhi- deja edino čudo narave, ki ga učenjaki in ljubitelji cvetic ta- ko občudujejo. V Južni Ameri- ki raste neke vrste kakteja ali kaktus, ki ima ogromen evet. Cvet te cvetice je do 8 čevljev visok in do 3 čevlje širok ter ima podobo lička s stožcem v sredini.

LETEČI MORSKI PES

Tako se imenuje novo mo- derno bombno letalo, ki je do- bilo to ime radi svoje čudne ob-

like. Letalo je namreč enokrov- nik, ki ima izredno dolga krila. Vse je pa tako zgrajeno, da se nim raj. Vse je pa tako zgrajeno, da se nim raj. Vse je pa tako zgrajeno, da se nim raj.

PREKOP MED VOLGO IN MOSKVO

IZGUBLJENI RAJ

V severni Mezopotamiji, v mestu Tepe Gardi, so pri odko- pavanju starin našli lončeno tablico, na kateri je zarisana pri- zor, ko sta bila Adam in Eva izgnana iz raja. Adam in Eva odhajata iz raja s klonjenima glavama, za njima se pa plazi kača. — Te izkopine so po mne- nju učenjakov stare najmanj

6000 let. To pač dokazuje, da so že takrat vedeli o izgublje- nim raj. Vse je pa tako zgrajeno, da se nim raj. Vse je pa tako zgrajeno, da se nim raj.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

IZŠLA JE

1. marca povestna knjiga od škofa Baraga v angle- škem jeziku.

"The Apostle of Chippewas"

katero izdaja Baragova Zveza.

Kritiki, katerim je bil predložen rokopis pred ti- skom pravijo: "Nisem mogel nehati dokler jo nisem vso prebral. Knjiga je mnogo bolj zanimiva, kakor povest..." in "Veliko veselje, mi je povzročilo, da sem prebral povestno življenje škofa Barage, svetniškega misijonarja..."

TA KNJIGA

je v prvi vrsti namenjena naši mladini, da bi bolj spoznala in se seznanila z našim velikim Slovence- m Barago, ki je igral tako veliko vlogo v zgodovini Ame- rike. Knjiga vzbuja veličino svetniškega življenja misijonarja pionirja Barage, kakor tudi ugled in spo- števanje slovenskega naroda. Ta knjiga bi morala biti v vsaki katoliški hiši, zlasti tam kjer so otroci.

Knjigo je sprejela v razpečevanje in v razprodajo naša knjigarna in bo stala s poštnino vred samo

75 centov

Naši zastopniki in slovenski trgovci ki želijo to knjigo razpečarati naj pišejo po isto na našo knjigarno.

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

9 knjig za \$3.29

DA DAMO PRILIKO

našim dragim naročnikom, da pridejo po ceni do lepih in zanimivih knjig tudi v teh slabih časih, razpisujemo od danes pa dokler zaloga spodaj navedenih knjig ne poide in ne za dalj kakor SAMO DO 15. OKTOBRA 1932. v razprodajo naslednje knjige:

1. "GORENJSKA", krasna knjiga, ki bi jo vsaj vsak Gorenjec moral imeti in stane.....\$2.00
2. "DOLENJSKA", druga krasna knjiga, o kateri smo prejeli mnogo pohval, stane.....\$1.50
3. "MESTA DRAVSKE BANOVINE", opisuje Celje in lepi zeleni štajer, stane.....\$.40
4. "SPOMINSKA KNJIGA AMER. SLOVENCA", knjiga ki bi jo moral imeti vsak ameriški Slovenec, radi zgodovine slov. pionirjev.....\$.75
5. "ENA BOŽJIH CVETK", interesanten roman, ki zanima vsakogar in stane.....\$1.00
6. "OB SREBRNEM STUDENCU", drug zanimiv roman izpod peresa Dr. Jakliča, stane.....\$.50
7. "OČE BUDI VOLJA TVOJA", zanimiva povest iz Istre, stane.....\$.50
8. "ZA DOMAČIM OGNJIŠČEM", vzgojna knjiga, priporočljiva za vse stanove, stane.....\$.25
9. "OD SRCA DO SRCA", zanimiva razprava za ame- riške Slovence. Stane.....\$.20

SKUPAJ TE KNJIGE STANEJO.....\$7.10

TEKOM TE RAZPRODAJE DOBITE VSE TE KNJIGE ZA SAMO

\$3.29

Poslužite se te redke prilike, predno bo razprodaja zaključena in dokler zaloga ne poide.

ENAKE PRILIKE NA KNJIŽNEM TRGU NI VSAK DAN.

Naročilom je priložiti potrebni znesek v poštnem ali Ekspresnem Money Order ter poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

GROZDJE GROZDJE

Slovenec v Chicagi in okolici naznanjam, da tudi letos razvažam michigansko grozdje, kakor lansko leto, direktno iz michiganskih vinogradov. Grozdje je letos poceni. Glede naročila pridite k meni osebno ali me pokličite na telefon.

JOHN ŽELEZNIKAR

2045 W. 23rd STREET, CHICAGO, ILL.
Tel. Canal 4534

FRANK R. DRAŠLER

— SLOVENSKI ODVETNIK V CHICAGO —
Opravlja vsa odvetniška dela za tu in stari kraj.

Med dnevom uraduje na:
111 W. Washington Street, Room 1601

Redno vsak teden, ob torhkih od 7. ure zvečer napri na 1849 West 22nd Street, nad uradom "Am. Slovenca"

Za posebne slučaje na razpolago katerikoli večer po dogovo- ru. Pokličite na telefon in dočelite sestanek.

Telefon v mestu: CENTRAL 0388. Za razne informacije lahko kličete tudi upravništvo A. S.: CANAL 5544.

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

Louis J. Žefran

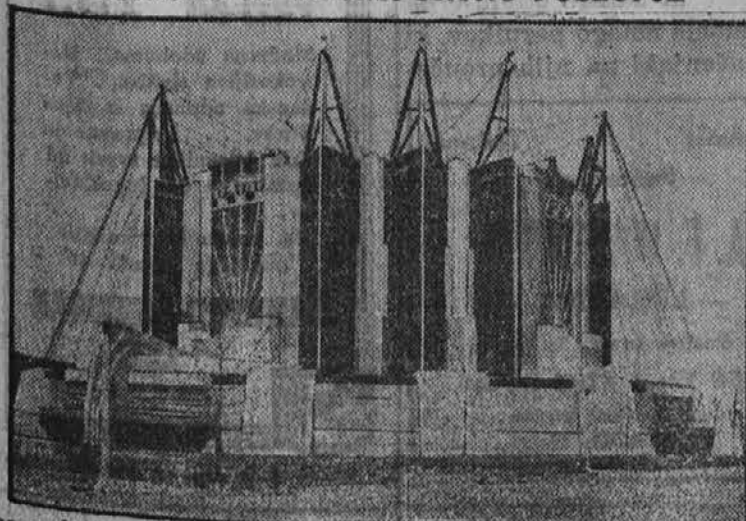
1941 W. 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Phone Roosevelt 3408

Na razpolago noč in dan!

— Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitova- nja. — Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — Cene zmjerne.

POTNIŠKO IN TRANSPORTNO POSLOPJE

ki se nahaja na kraju, kjer bo svetovna razstava prihodnje leto v Chicagi ob Michiganskem jezeru. V tem posloppju, ki ga imenujejo "potniško in transportno poslopje", se bo vršila od 1. do 16. oktobra letos, razstava moderne dobe. Poslopje sa- mo in njegova konstrukcija je tako zanimiva, da bi si jo moral vsak ogledati. Zanimiva bodo pa tudi raznovrstna dela, raz- stavišena v tem posloppju v gori omenjenem času. O tej stavbi, ki jo prikazuje ta slika, pravijo, da izraža simbol upanja v bo- dočnost.

Kmečki punt

AVGUST ŠENOVA:

Poslovenil Joža Glonar

Vsi so molčali. Na klopi je sedela Uršula, naslonila glavo na zid, sople z burnimi prsi in odprtimi usti, oči pa so ji žarele od vročine. Anka se je s sklonjeno glavo opirala z eno roko na mizo in z drugo grabila za srce. Kerečenji si je nemo grizel brke, vsi ostali pa so kar okameneli, samo Ambrož je ostal miren. Pristopil je k Vurnoviču, mu podal roko in rekel:

"Hvala ti, prijatelj!"

"Odpusti," je zaplakal Vurnovič na Ambroževih prsih, "moji bratje so goljufali tudi mene. Skrivna Alapičeva podkupnina je prevarila neuke ljudi; odpusti meni in njim."

V tem trenutku pa so se odprla vrata. V sobo je stopil novi zapisnikar kraljevine, Ivan Petričević, se hladno poklonil in izročil Ambrožu in tudi Uršuli po eno pismo:

"Ti pismi pošilja kraljeva svetost gospodu podbanu," nato se je poklonil in odšel kakor je prišel.

Vsi so začudeno gledali. Ambrož je odprl pisma in začel s tresočim se glasom čitati: "Mi Maksimilijan — — — Čujte!" se je zakrohotal, "kralj kliče mene, gospo Uršulo in njene zete na sodbo zaradi veleizdaje in razžalitve veličanstva. Vi, gospa Uršula, pa morate po njegovi zapovedi vrniti Tahu vse njegovo imetje!"

"Nikdar!" je planila gospa kvišku.

"Morate — zaenkrat," je rekel Ambrož, "kralj zapoveduje."

"Veleizdajice!" so vsi z grozo zakričali in se zbrali okoli starca. Ambrož pa je kakor skale v burnem morju vzdihnil glavo, zmečkano pismo pa je v pesti pokazal solncu, ki je sijalo skozi okno, in rekel svečano:

"Oj sonce! ki sišeš pravičnikom in grešnikom, prečitaj to pismo, pogledj v moje srce in zatemni! Pomirite se, otroci! Nisem več podban, sedaj sem advokat, brat zakonodavca Pavla Gregorijanca. Sam kralj bo raztrgal to pismo, to prisežem!"

Tretji dan po Jakobovem je zasedel Tahi Susjed in Stubico; od groze in straha je zatrepal ves kraj, ko je silnik zaklical: "He, he, sedaj sem jaz vaš gospodar!"

XIII.

Na svečnico 1. 1566. je bila naravnost vražja zima. Gospod Franc Tahi se vsled svoje naravnost medvedje narave, ki se je v tolikih besnih bojih še uvrstila, ni bal niti mraza niti zametov, toda lansko leto je bilo tako izredno hudo zanj in za celo pokrajino, ki ji je osmanski divjak odvzel Kostajnico in Krupo, da je Tahi na zimo poiskal počitka za svoje trudne kosti, ki jih je počasi začela škčipati putika, dobro vedoč, da ga bo bojna trolenta na novo poklicala, čim bo skopnel sneg, ker kralj Maks ni več maral Turkom plačevati davka in se je pripovedovalo, da misli sam sultan voditi vojsko proti Dunaju. Ta zimski odmor mu je tudi za to prav prišel, da je lahko v pokrajini utrdil svojo moč in omečal trde kmečke vratove, ki so njemu in njegovim ženi naredili toliko skrbi — skratka, da se je masčeval nad vsemi, ki so se bili predrznili upreti njegovemu krutemu gospodarstvu. Zato je sedaj veselo iztezal svoje noge ko je sedel ob plapolajočem kaminu s svojo ženo Heleno, ki je vezla pas za sina Gabrijela. Oba sta se živahno razgovarjala.

"Torej, da veš, Helena," je dejal Tahi, "banova hči se mož."

"Ali je mogoče?" je radovedno vprašala gospa in izpustila vezanje v krilo.

"Tudi jaz sem se čudil. Mislim sem, da bo ostala stara devica, odkar jo je tvoj nečak Gjurro pustil na cedilu — toda sedaj je ban ulovil nekega Madžara, nekega Štefana Držijca, poveljnika podonavskih konjenikov; zaroko so že slavili, v jeseni, če jo doživimo, pa bo poroka. Dobil sem pismo iz Ogrske, v kojem so mi Bartorijevi vse to sporočili."

"Ali ne pišejo nič o naših pravdah, o preiskavi zaradi veleizdaje, ki teče zoper Ambroža in Uršulo?"

"Piše, da pravde spijo," se je nasmehnil Tahi, "kako bi tudi ne? Ambrož seveda žene svojo pravdo proti meni, kolikor se le da, toda kralj ima sedaj veliko pravdo s Turkom, prosjači v Avgzburgu pri nemški gospodi za denar in nima časa za sodbe. Od te preiskave pa menda ne bo nič?"

"Kako to?"

"Tukaj ima zopet tvoj ljubi bratec Nikola svoje prste vmes, saj mu je od sigetskega kapetanstva ostalo toliko časa, da je po svoji stvari navdi lahko napisal debelo pismo za svojega varovanca Ambroža. In tako bo stvar zapala. Zato tudi nisem šel na bratislavski zbor, ker me vse skupaj preveč jezi in imam tako doma dovolj opravka, da uredim svoje gospodarstvo in ukrotim kmetška goveda. Jih bom že polomil rogove. Za veleizdajo se dalje ne brigam, samo da je zemlja v mojih rokah; starega lopova Ambroža pa sem tudi tako nabrisal, da se me bo spominjal vse živne dni."

"Res," je pripomnila gospa Helena, "ker si ravno omenil ta kmečka goveda, kaj pa se bo zgodilo s Henigovičinim oskrbnikom Štefanom, ki ste ga oni dan zasačili na cesti pri Brdovcu?"

"Kaj bo z njim?" se je zasmehal Tahi, "vprašaj rajši, kaj je bilo! Naj počiva v miru!" Pri teh besedah je vzel Tahi ženinke škarje v roke, prerezal nit in rekel: "No, tako je bilo! Ti prokleti bajtari se ne bodo več igrali sodnike!"

"Povej torej!"

"Ali je treba toliko besed za tak nič? Tako je bilo. Šimen Drmačič mi je sporočil, da živi Štefan gosposko v Brdovcu in da se pri tem še grozi, da se bodo stari gospodarji povrnili. Rekel je tudi to, da je kmečke pse naščuval na tebe, povrh pa ima še precejšnje imetje. Hotel sem ga soditi, toda strahopetni podžupan Gjurro Raškal je čenčal, da je Štefan plemenit in da spada pred plemenitaško sodišče. Dobro, sem rekel, jaz ga tožim, vi pa ga sodite. Bomo že videli! Sešli so se na sodbo v Brdovcu in so dejali, da je Štefan čist in nedolžen, da ima prav. To sem vedel. Zato sem po obravnavi počakal Štefana z Bošnjakom in Antonom Gerecem. Zgrabili smo ga in pripeljali sem, jaz pa sem rekel Raškaju, da bom sedaj sodil jaz. Sodili smo hitro. Ti si še spala. Moj Anton je prinesel sekuro, zamahnil je in frk! — je odletela glava. Hišo lopova Štefana je dobil Gerecy, ker mu je tako po mojstrski osmuknil glavo. Jih bom že pokazal, kdo sem, pometel bom vse to plemenito in neplemenito smetje tako, da bo vse čisto, kakor tukaj tla," je končal Tahi in s peto tresnil ob kameniti tlak.

"Toda če te obtožijo?"

"Kdo?" je vzdignil Tahi glavo, "bana imam v žepu, moja stranka je močna, kralju smo potrebni, zameriti se nam ne sme — jaz sem na Hrvaškem gospodar. Kdo me hoče tožiti? Komu?"

"Oče! Oče!" je planil v sobo Gabriel. "Petričević je ravnokar prignal v grad bosega človeka v železu."

(Dalje prih.)

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, ETC. REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912. Of Amerikanski Slovenec published daily except Sun., Mon. and the day after holiday, at Chicago, Illinois, for October 1st, 1932, State of Illinois, County of Cook.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Albin Zakrajšek, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the Business Manager of the Amerikanski Slovenec and that, the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management, etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption required by the Act of August 24, 1912 embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are: Publisher, Edinost Publishing Co., 1849 West 22nd St., Chicago, Ill. Editor John Jerich, 1857 W. 21st Pl., Chicago, Ill. Business Manager Albin Zakrajšek, 4323 Fairview Ave., Downers Grove, Illinois.

2. That the owner is: Edinost Publ. Co., 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Share holders:

Rt. Rev. Mgr. Anthony Ogulin, St. Paul, Minn. — Rt. Rev. Mgr. M. Bilbaa, Gilbert, Minn. — Very Rev. M. Šavs, Shakopee, Minn. — Rev. J. Cherne, New Jersey St., Sheboygan, Wis. — Rev. Cyril Zupan, 806 E. B. St., Pueblo, Colo. — Rev. J. J. Oman, 3547 E. 80th St., Cleveland, O. — Rev. A. L. Bombach, 400 Center Street, Barberton, Ohio. — Rev. J. Blažič, Leckrone, Pennsylvania. — Rev. F. Turk, 245 Linden Avenue, San Francisco, California. — Rev. M. Pirnat, Butte, Montana. — Rev. A. Mlinar, Canada. — Rev. A. Murn, O. F. M., Chicago, Illinois. — Rev. M. J. Golob, 450 Pine Street, Bridgeport, Connecticut. — Rev. J. M. Trunk, Leadville, Colorado. — Commissariat of the Holy Cross, Lemont, Ill. — Sisters of St. Francis, Lemont, Ill. — Dr. sv. Jurija št. 960 Kat. Boršt, Chicago, Ill. — Dr. Marije Devise št. 33 K. S. K. J. Pittsburgh, Pa. — Dr. Presv. Sreca Jezus, št. 172, KSKJ, West Park, O. — Dr. Marije Pomagaj št. 78, KSKJ, Chicago, Ill. — Dr. Sv. Družine, št. 11, D.S.O., Pittsburgh, Pa. — Dr. Sv. Genovefe, št. 108 KSKJ, Joliet, Ill. — Dr. Sv. Vida, št. 25, KSKJ, Cleveland, O. — Dr. Sv. Ane, št. 123 KSKJ, Bridgeport, O. — Dr. Sv. Sreca Marijega št. 111 KSKJ, Barberton, Ohio. — Dr. Kraljica Majnika, št. 157 KSKJ, Sheboygan, Wis. — Dvor Baraga št. 1317 GOF, Cleveland, O. — Dr. Sv. Ane, št. 127 KSKJ, Waukegan, Ill. — Dr. Sv. Cirila in Metoda, št. 144 KSKJ, Sheboygan, Wis. — Dr. Sv. Alojzija, št. 52 K.S. K.J., Indianapolis, Ind. — Dr. Sv. Jožefa, št. 53 KSKJ, No. Chicago, Ill. — Dr. Sv. Ane, št. 134 KSKJ, Indianapolis, Ind. — Dr. Sv. Družine, št. 6 DSD, No. Chicago, Ill. — Dr. Presv. Imena, No. Chicago, Ill. — Dr. Sv. Petra in Pavla, št. 62 KSKJ, Bradley, Ill. — Dr. Sv. Alojzija št. 47 KSKJ, Chicago, Ill. — Dr. Sv. Jožefa št. 21, KSKJ, Presto, Pa. — Dr. Sv. Imena, Newburg, Cleveland, Ohio. — Dr. Marije Pomagaj, št. 79 KSKJ, Waukegan, Ill. — Dr. Sv. Jožefa št. 103 KSKJ, W. Allis, Wis. — Vitezi Sv. Florijana št. 44 KSKJ, So. Chicago, Ill. — Dr. Sv. Anton Pad. št. 185 KSKJ, So. Burgetstown, Pa. — Dr. Cyril Church, 62 St. Marks Place, New York, N. Y. — Slov. Dram. Klub, Zdr. Kat. Društvo, No. Chicago, Ill. — Dr. Sv. Ane, št. 156 KSKJ, Chisholm, Minn. — Dr. Sv. Družine, št. 136 KSKJ, Willard, Wis. — Dr. Sv. Jurija (samostojno), Waukegan, Ill. — Dr. Sv. Družine št. 1, Joliet, Ill. — Cerkv. dr. sv. Ane, Pueblo, Colo. — Dr. Sv. Jožefa št. 169, KSKJ, Cleveland, O. — Dr. sv. Elizabete, št. 171 KSKJ, Duluth, Minn. — Dr. Marije Magdalene, št. 162 KSKJ, Cleveland, O. — Dr. Marije Cist. Spoč. št. 85, KSKJ, Finzgar, Sheboygan, Wis. — Dr. Sv. Jožefa št. 110 KSKJ, Barberton, O. — Dr. sv. Ane št. 150 KSKJ, Cleveland, O. — Cerkveno pev. dr. Zarja, South Chicago, Ill.

Anton Grdina, 1053 E. 62nd St., Cleveland, O. — John Jerich, 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. — Albin Zakrajšek, 4523 Fairview Ave., Downers Grove, Ill. — Frank Suhadolnik, 6107 St. Clair Ave., Cleveland, O. — Uršula Zakrajšek, 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. — Katie Triller, So. Chicago, Ill. — Dr. James Seliskar, Cleveland, O. — Joseph Lekšan, Barberton, O. — Anna Jerich, Chicago, Ill. — Frank Merlak, Chicago, Ill. — John Kosmach, Chicago, Illinois. — John Gornik, Cleveland, Ohio. — Mrs. J. Muhlich, Cleveland, Ohio. — Martin Česnik, Indianapolis, Indiana. — Joseph Lesjak, Braddock, Pennsylvania. — Anton Krainitz, Barberton, O. — Joseph Podpečnik, Barberton, Ohio. — Clara Yeglic, New York, N. Y. — Mr. A. Berce, Milwaukee, Wisconsin. — John Bical, Kansas City, Kansas. — Anton Ovnik, La Salle, Illinois. — Mary Hoge, Bridgeport, Ohio. — Anna Breckin, Forest City, Pennsylvania. — Karol Kováčik, Forest City, Pa. — Jožef Popikvar, Forest City, Pa. — John Sivic, Forest City, Pa. — Jos. Zalar, Joliet, Ill. — John Jannik, Imperial, Pennsylvania. — Anton Hočevar, Bridgeport, Ohio. — Joseph J. Kameen Jr., Forest City, Pa. — John Kerk, Presto, Pa. — Kat. Pavlić, New York, N. Y. — Val. Pavlić, New York, N. Y. — Jos. Slapničar, Joliet, Ill. — John Frankovich, Wathena, Kansas. — Joseph Drašler, North Chicago, Ill. — Louis Mergole, South Chicago, Ill. — Mike Trisko, Chicago, Ill. — Joseph Drešček, Chicago, Ill. — Jožef Bucinell, Forest City, Pa. — Martin Kremesec, Chicago, Ill. — Johana Hočevar, Bridgeport, O. — John Verbiškar, Chicago, Ill. — John Gorsich, Pueblo, Colo. — Math Komp Sr., Jugoslavija. — Mary Zalete, Oregon City, Ore. — George Loparec, Joliet, Ill. — Amalia Veranth, Ely, Minnesota. — Faruk Veranth, Ely, Minnesota. — Frank Perovšek, Willard, Wisconsin. — Michael Hočevar, Joliet, Illinois. — Marko in Anna Bluth, Joliet, Illinois. — Simon Setina, Joliet, Illinois. — Math Flajnik, Cleveland, Ohio. — Mrs. M. A. Hegler, McKinley, Minnesota. — Miss J. Mikš, St. Michael, Minnesota. — John Dobrac, Franklin, Kansas. — John D. Butkovich, Pueblo, Colorado. — Frank Kokalj, Cleveland, Ohio. — Peter in Mary Novšek, Sheboygan, Wis. — John in Mary Prislard, Sheboygan, Wis. — Felix Erlich, Sheboygan, Wis. — Rudolf Turk, Sheboygan, Wis. — Frank Juvancić, So. Chicago, Ill. — Mary Blažič, Leckrone, Pa. — A. J. Žužek, Cleveland, Ohio. — Frank Kužnik, Cleveland, Ohio. — Louis Gerčar, Cleveland, Ohio. — Frank Owen, Forest City, Pa. — Jac. Platnar, Eveleth, Minn. — Math Kremesec, Chicago, Ill. — Leo Jurjovec, Chicago, Ill. — Frank Opeka, North Chicago, Ill. — Frank Anžlovcar, Forest City, Pennsylvania. — John Nemgar, Eveleth, Minnesota. — Frank Kotar, Forest City, Pennsylvania. — Anna Bambich, Fredonia, Kans. — Lena Patrick, San Francisco, Calif. — Martin Kirm, Cleveland, O. — Gertrude Virant, Lorain, O. — Andrew Košir, Waukegan, Ill. — Mr. and Mrs. Kučič, So. Chicago, Illinois. — Michael Tomšič, Houston, Pennsylvania. — Barbara Vranesich, Joliet, Illinois. — Mary Plantan, West Linn, Oregon. — Rock Jurček, Sheboygan, Wis. — Michael Progar, Sheboygan, Wis. — Frank Repenšek, Sheboygan, Wis. — J. Udovich, Sheboygan, Wis.

3. That the known bondholders, mortgages owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: None.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, contain not only the list of stockholders as they appear and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for or security holder appears upon the books of the company as trustee or securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue of publication sold or distributed, through mails or otherwise, to paid subscribers during the six months preceding the date showing above is 6112.

Albin Zakrajšek, Business Manager. Sworn to and subscribed before me this 30th day of September, 1932. (Seal) Joseph Zupancich, Notary Public. (My commission expires November 24th, 1932.)

DENARNE POŠILJATVE

v Jugoslavijo in druge evropske države pošiljamo zanesljivo in točno po dnevnem kurzu. Včeraj smo računali:

DINARJI:	LIRE:
100 din \$ 2.10	100 lir \$ 5.75
250 din \$ 4.70	200 lir \$11.40
500 din \$ 9.00	300 lir \$16.60
1000 din \$17.50	400 lir \$22.00
2500 din \$43.00	500 lir \$27.00
5000 din \$85.00	1000 lir \$52.75

Za izplačila v ameriških dolarjih:

Za izplačilo \$ 10.00 morate poslati	\$ 10.80
Za izplačilo \$ 20.00 morate poslati	\$ 21.00
Za izplačilo \$ 30.00 morate poslati	\$ 31.10
Za izplačilo \$ 50.00 morate poslati	\$ 51.30
Za izplačilo \$100.00 morate poslati	\$102.50

Prejemniki dobijo izplačila v dolarjih.

JOHN JERICHI

1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

O TEM IN ONEM

LETOS JE POLARNO LETO

Lahko je reči ali zapisati, da je letošnje leto polarno, težko je pa to lajku razumeti. Naziv prav za prav ni pravilen. Znanstvena raziskavanja v tem letu bodo nameč obsegala vso zemljo, vsaj kar se tiče prirodoslovnih ved, ki jim je polarno leto posvečeno torej meteorologije in zemeljskega magnetizma. V pogledu meteorologije bo naloga leta odnosno dela učenjakov v tem letu proučiti na vsej zemlji zlasti višino stratosfere in sploh spoznati fizikalne lastnosti ozračja, ne samo pri tleh, temveč tudi v višjih zračnih plasteh. Druga naloga bo proučevati premikanje različnih zračnih plasti in ugotoviti, kako se njihove lastnosti med premikanjem v druge dele ozračja izpreminjajo in torej tudi, kakšno je kot posledica tle izpremembe vreme.

Polarni kraji so za to proučevanje velikega pomena, ker so ogromna posoda mrzlega zraka, ki prodira v zmerni pas in v veliki meri vpliva na razvoj vremena v teh zemljepisnih širinah. Meteorološka opazovanja v polarnih krajih so zaradi velikih, pogosto nepremagljivih naravnih ovir žal še pomanjkljiva. Je pa mnogo problemov, ki bodo rezultati znanstvenih raziskavanj v polarnem letu podlaga za njihovo rešitev. Magnetična merjenja naj ugotove, kaj je z magnetičnimi prvimi in kakšna je razlika v dneh z njihovimi motnjami in v dneh brez njih. S tem je v tesni zvezi proučevanje polarnega sijaja, atmosfere elektrike in zemeljskih tokov, ki so velikega praktičnega pomena zaradi svojega vpliva na brezžične in telefonske daljnovode. Tudi zveza vseh teh pojavov z meteorološkimi pojavi utegne prinesiti zanimive ugotovitve. Poleg tega je še cela vrsta drugih vprašanj, ki jih bodo skušali pojasniti učenjaki v polarnem letu. Šlo bo tudi za hidrološka, biološka in druga opazovanja.

Vse te naloge naj bi rešila čim gostejša mreža opazovalnih stanic. V ta namen so ustanovili zlasti v polarnih krajih celo vrsto novih opazovalnih stanic, opremljenih v prvi vrsti s prezizkvalnimi instrumenti za meteorološka, aerološka in magnetična merjenja, pa tudi za merjenje solčnega izžarevanja, atmosfere elektrike itd. Glavni delež v polarnem letu je prevzela sovjetska Rusija deloma zato, ker je sosedja polarnih krajev, deloma pa zaradi velikih gospodarskih interesov. Rešiti je treba tudi problem zračnega prometa in iskanja v teh ledenih pustinjah nove zračne poti.

Znanstvena raziskavanja bodo obsegala kot rečeno vso zemljo, torej tudi oceane, ki zavzemajo večino zemeljske površine in ki jih poznamo še zelo malo. V ta namen odpluje na širno morje mnogo parnikov, ki bodo učenjaki na njih proučevali oceane, kakor po stanicah na kopnem. Okrog 1000 parnikov bo oddajalo rezultate znanstvenih opazovanj po radiu. Inicijatorja te ideje bi bila gotovo zelo presenečena, če bi vedela, kako sijajno se je uresničila. Niti v najdrznejših sanjah se jima pred 60 leti ni moglo zdeti, da bo človeštvo v tako kratkem času doseglo tako presenetljive uspehe. Omenjamo samo radio in letala.

Neodvisno drug od drugega sta prišla na to idejo profesor mornariškega observatorija v Hamburgu Neumayer in pa Karl Weyprecht, avstrijski mornariški častnik, ki je vodil dve ekspediciji v polarne kraje. Na drugi ekspediciji je odkril z Julijem Payerjem Zemljo Franca Jožefa. Na povratku je pisal še na ladji Tegetthoff o potrebi strniti se s sistematičnemu proučevanju polarnih krajev, kar bo večjega pomena, kakor pa lov za dosego obeh tečajev. Payer je kakor Neumayer pravilno ugotovil, da poedine ekspedicije nimajo toliko pomena, če ne gredo na pot istočasno, kakor če bi šle istočasno. Pravilno je tudi ocenil važnosti polarnih krajev.

Največje zaslugi za prvo polarno leto je imel nedvomno Weyprecht, ki se ni bal nobenih ovir. Po osmih letih, ko ga ni bilo več med živimi, je bilo 1. 1882-83 organizirano prvo polarno leto po celi vrsti kongresov in konferenc. V spomin na prvo polarno leto se imenuje zopet polarno leto sedanje svetovno znanstveno podjetje, ki je dala incijativo zanj zopet hamburška Seewarte. Polarno leto se je pričelo 1. avgusta in bo trajalo 13 mesecev.

KAKO BODO PREPREČILI LETALSKE NESREČE

V Franciji se bavijo z izumom, ki bo za razvoj letalstva izredno važen. Delajo namreč poskuse z letali, katerih kabine imajo pritrdjeno tako veliko padalo, da med padanjem celo kabino s potniki vred zadržuje, da ne pada na zemljo premočno. Za slučaj, da pride letalo v nevarnost, da strmoglavi, se padalo samo odpre, kabina se pa od letala sama odloči in tako so potniki rešeni. Če pa pada taka kabina v morje, je vse tako urejeno, da jo potniki lahko sami naravnajo, da ne more pasti drugače kakor plosko in se tudi ne more potopiti.

DO LJUBLJANE

IN NAZAJ

tretji \$159 razred

Moderna udobnost... Ne-reklosljiva služba... Tedenska odpustila iz New Yorka... Pripravne in nitre železniške zveze od Hamburga do Jugoslavije...

Za pojasnila vprašajte lokalnega agenta ali

HAMBURG-AMERICAN LINE

177 N. Michigan Ave., Chicago

Kakovost Poštenost
A. F. WARHANIK
— LEKARNA —
Posluje preko 32 let.
2158 West 22nd Street,
ogel Leavitt Street
CHICAGO, ILL.

DR. H. M. LANCASTER
DENTIST
2159 West 22nd Street,
(ogel Leavitt St.)
Tel. Roosevelt 3817
CHICAGO

DR. ALLAN J. HRUBY
Specijalist za pljučne in srčne bolezni
Tel. Rockwell 3364
Stanovanje: 1130 No. Lorel Ave.
Tel. Austin 2376, Chicago
Urad: 3335 West 26th Street
Uradne ure: 5 do 9 zveč, razen sredi ob sredah 9 do 11 dop.; ob sobotah 1 do 4 pop.

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEK

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premaio.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.